

Original article

Investigating the status of research self-efficacy and its relationship with academic performance in dental students of Macro-Region 9 of Iran (Khorasan)

Seyd Abolfazl Seydi Mambob¹ , Narjes Akbari^{2*} , Hamid Salehiniya³

1. Student research committee, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran
2. Professor of Oral & Maxillofacial Medicine Department of Oral & Maxillofacial Diseases, School of Dentistry Cardiovascular Diseases Research Center Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran
3. Department of Epidemiology and Biostatistics, School of Health, Social Determinants of Health Research Center, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran

Article Info.

Received: 27- Jan- 2026

Accepted: 24- Jun - 2026

Abstract

Background and Aims: Research self-efficacy refers to the assessment and confidence in performing research activities. It is considered one of the influential factors affecting academic achievement. This study aimed to investigate the status of research self-efficacy and its relationship with academic performance among dental students in Macro-Region 9 of Iran during the academic year 2021–2022.

Materials and Methods: In this cross-sectional study, 420 students were selected using stratified sampling from the universities of Mashhad, Birjand, and Bojnord. Data were collected using a validated and reliable research self-efficacy questionnaire. Academic performance was assessed based on students' self-reported grade point averages (GPA). Data were analyzed using SPSS software, employing Pearson correlation coefficient, independent t-test, and analysis of variance (ANOVA) at a significance level of $p < 0.05$.

Results: The mean age of participants was 23.75 ± 1.17 years, with the majority being female (55%) and in the 8th academic semester (21.2%). The mean research self-efficacy score among dental students in Khorasan was 159.18 ± 36.93 , indicating a moderate level. A significant positive correlation was observed between research self-efficacy and GPA (Pearson's $r = 0.381$, $p < 0.05$). No significant relationship was found between academic semester and research self-efficacy ($p > 0.05$).

Conclusion: Given that students' research self-efficacy is at a moderate level, the implementation of empowerment programs may contribute to its enhancement.

Keywords: Research, Self-efficacy, Academic Performance, Dental Students

*** Corresponding Author:** Narjes Akbari. Professor of Oral & Maxillofacial Medicine Department of Oral & Maxillofacial Diseases, School of Dentistry Cardiovascular Diseases Research Center Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran. Email: narges_akbare4021@yahoo.com

How to Cite: Seydi Mambob SA, Akbari N, Salehiniya H. Investigating the status of research self-efficacy and its relationship with academic performance in dental students of Macro-Region 9 of Iran (Khorasan). Journal of Student Research Committee Sabzevar University of Medical Sciences, 2026;31(2): 35-43.

مقاله پژوهشی

بررسی وضعیت خودکارآمدی پژوهشی و رابطه آن با عملکرد تحصیلی دانشجویان دندانپزشکی کلان منطقه ۹ کشور (خراسان)

سید ابوالفضل سیدی محبوب^۱، نرجس اکبری^{۲*}، حمید صالحی نیا^۳

۱. دانشجو، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، دانشکده دندانپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران
۲. استاد بیماری‌های دهان، فک و صورت، گروه بیماری‌های دهان و فک و صورت، دانشکده دندانپزشکی، مرکز تحقیقات بیماری‌های قلب و عروق، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران
۳. دانشیار اپیدمیولوژی، گروه اپیدمیولوژی و آمار، دانشکده بهداشت، مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران

اطلاعات مقاله

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۱۱/۰۷ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۴/۰۳

چکیده

زمینه و هدف: خودکارآمدی پژوهشی به معنای ارزیابی و اطمینان به خود، در انجام فعالیت‌های پژوهشی است. یکی از عوامل تأثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی خودکارآمدی پژوهشی می‌باشد. هدف از انجام مطالعه حاضر، بررسی وضعیت خودکارآمدی پژوهشی و رابطه آن با عملکرد تحصیلی دانشجویان دندانپزشکی کلان منطقه ۹ کشور در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بوده است.

مواد و روش‌ها: در این مطالعه مقطعی، ۴۲۰ دانشجو به روش نمونه‌گیری طبقه‌ای از دانشگاه‌های مشهد، بیرجند و بجنورد وارد مطالعه شدند. جمع‌آوری داده‌ها با استفاده از پرسش‌نامه خودکارآمدی پژوهشی روا و پایا انجام گرفت. برای بررسی عملکرد تحصیلی دانشجویان از مدل آنان به صورت خودگزارشی استفاده شد. داده‌ها در نرم‌افزار SPSS و با استفاده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون، تی مستقل و آنالیز واریانس در سطح معنی‌داری کمتر از ۰/۰۵ تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها: میانگین سنی شرکت‌کنندگان $23/75 \pm 2/17$ سال و بیشتر آن‌ها دختر (۵۵٪) و در ترم تحصیلی ۸ (۲۱/۲٪) بودند. میانگین نمره خودکارآمدی پژوهشی در بین دانشجویان دندانپزشکی در خراسان $36/93 \pm 159/18$ به دست آمد که در حد متوسط می‌باشد. بین خودکارآمدی پژوهشی و معدل دانشجویان همبستگی معنادار ($p < 0/05$) و مثبت با ضریب همبستگی پیرسون ۰/۳۸۱ مشاهده گردید. بین ترم تحصیلی و خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان همچنین ارتباط معناداری یافت نشد ($p > 0/05$).

نتیجه‌گیری: با توجه به اینکه خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان در سطح متوسط است؛ از این رو، برگزاری دوره‌های توانمندسازی می‌تواند به ارتقای آن کمک کنند.

کلید واژگان: خودکارآمدی، پژوهش، عملکرد تحصیلی، دانشجویان دندانپزشکی

نویسنده مسئول: نرجس اکبری، استاد بیماری‌های دهان، فک و صورت، گروه بیماری‌های دهان و فک و صورت، دانشکده دندانپزشکی، مرکز تحقیقات بیماری‌های قلب و عروق، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران. پست الکترونیکی: narges_akbare4021@yahoo.com

استناد به مقاله: سید ابوالفضل سیدی محبوب، نرجس اکبری، حمید صالحی نیا. بررسی وضعیت خودکارآمدی پژوهشی و رابطه آن با عملکرد تحصیلی دانشجویان دندانپزشکی کلان منطقه ۹ کشور (خراسان)، مجله کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار، تابستان ۱۴۰۵، دوره ۳۱، شماره ۲، صفحات: ۴۳-۳۵

مقدمه

پژوهش به عنوان موتور محرکه توسعه علمی و پیشرفت جوامع انسانی شناخته می شود. در حیطه علوم پزشکی، تولید علم از طریق روش های علمی دقیق، نه تنها به کشف حقایق جدید و تفسیر صحیح پدیده های زیستی می انجامد، بلکه مستقیماً بر ارتقای کیفیت زندگی و نجات جان انسان ها تأثیرگذار است (۱، ۲). بنابراین، پرورش دانشجویانی که دارای مهارت های پژوهشی قوی هستند، یکی از ارکان اصلی نظام آموزش عالی محسوب می شود (۳). با این حال، موفقیت در فعالیت های پژوهشی تنها وابسته به دانش نظری نیست، بلکه عوامل فردی و روان شناختی نقش تعیین کننده ای در انگیزه و توانایی انجام این فرایند ایفا می کنند (۳).

یکی از مهم ترین سازه های روان شناختی مؤثر بر رفتار پژوهشی، «خودکارآمدی پژوهشی» است. خودکارآمدی پژوهشی به معنای باور فرد به توانایی های خود برای سازمان دهی و اجرای اقدامات لازم جهت دستیابی به اهداف پژوهشی از مرحله طرح ریزی اولیه تا نگارش و انتشار نهایی مقاله تعریف می شود (۴، ۵). این مفهوم فراتر از یک احساس کلی اعتماد به نفس است و شامل ارزیابی واقع بینانه از مهارت های خاص پژوهشی می باشد. مطالعات نشان داده اند دانشجویانی که سطح خودکارآمدی پژوهشی بالاتری دارند، از راهبردهای یادگیری خودتنظیمی بیشتری استفاده کرده و در مواجهه با چالش های پژوهشی، تاب آوری بیشتری از خود نشان می دهند (۶، ۷).

از طرف دیگر، «عملکرد تحصیلی» به عنوان شاخصی کلیدی برای سنجش اثربخشی فرایند آموزش و میزان کسب دانش، توسط دانشجویان مورد توجه قرار دارد (۸، ۹). به گونه ای که تمامی تلاش ها و جهت گیری های نظام آموزشی در راستای ارتقاء و بهینه سازی این مؤلفه سامان یافته است. در حقیقت هدف نهایی آموزش، عملکرد تحصیلی مناسب می باشد. عملکرد تحصیلی تنها حاصل تلاش های شناختی نیست، بلکه تحت تأثیر طیف وسیعی از عوامل درونی (مانند انگیزه، عزت نفس و خودکارآمدی) و

بیرونی (مانند محیط آموزشی و حمایت اساتید) قرار دارد (۱۰، ۱۱). شواهد موجود نشان می دهد که بین خودکارآمدی عمومی یا تخصصی و عملکرد تحصیلی، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ بدین معنا که ادراک بالا از توانایی های شخصی، پیش بینی کننده خوبی برای دستیابی به نتایج آموزشی بهتر است (۱۲، ۱۳).

با وجود پذیرش کلی رابطه مثبت بین خودکارآمدی و عملکرد تحصیلی، شواهد نشان می دهد که این رابطه از متغیرهای زمینه ای نظیر رشته تحصیلی، مقطع آموزشی و بافت فرهنگی-آموزشی دانشگاه ها تأثیر می پذیرد و ممکن است در بسترهای مختلف، شدت یا جهت متفاوتی پیدا کند (۱۴). محیط های آموزشی مختلف با ارائه امکانات، کیفیت اساتید و فضای پژوهشی مختلف، می توانند بر سطح خودکارآمدی دانشجویان تأثیر بگذارند (۱۵، ۱۶). با این حال، مرور ادبیات نشان می دهد که اکثر مطالعات پیشین در مناطق جغرافیایی متفاوت یا با تمرکز بر سایر رشته های تحصیلی انجام شده اند (۱۷) و اطلاعاتی درباره وضعیت خودکارآمدی پژوهشی در میان دانشجویان دندانپزشکی کلان منطقه ۹ کشور در دسترس نیست. از آنجا که دندانپزشکی رشته ای با ماهیت ترکیبی (علمی-بالینی) است و نیازمند مهارت های پژوهشی پیچیده می باشد، بررسی این متغیرها در این جمعیت خاص ضروری به نظر می رسد. لذا، مطالعه حاضر با هدف بررسی وضعیت خودکارآمدی پژوهشی و تحلیل رابطه آن با عملکرد تحصیلی دانشجویان دندانپزشکی کلان منطقه ۹ کشور در سال تحصیلی ۱۴۰۲ انجام شده است.

روش کار

این پژوهش از نوع مقطعی و توصیفی-تحلیلی بود که در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ انجام گرفت. جامعه آماری مطالعه شامل کلیه دانشجویان مقطع دکترای حرفه ای دندانپزشکی عمومی در دانشگاه های علوم پزشکی کلان منطقه خراسان (مشهد، بیرجند و بجنورد) بود. معیارهای

ورود به مطالعه برای عبارت بودند از: تحصیل حداقل به مدت یک سال پس از اتمام دوره علوم پایه در دانشکده دندانپزشکی و اعلام رضایت آگاهانه کتبی یا الکترونیکی برای مشارکت در پژوهش. معیار خروج شامل عدم تمایل به ادامه همکاری یا ناقص بودن اطلاعات ثبت شده در پرسشنامه بود.

حجم نمونه بر اساس فرمول کوکران و با استناد به مطالعه طیوری و همکاران (۱۸)، با سطح اطمینان ۹۵ درصد، برابر با ۳۷۷ نفر محاسبه شد. با در نظر گرفتن احتمال ۱۰ درصد ریزش، حجم نمونه نهایی به ۴۲۰ نفر افزایش یافت. روش نمونه‌گیری، طبقه‌ای متناسب با اندازه هر گروه (دانشکده) بود. با توجه به تعداد دانشجویان هر دانشگاه (مشهد: ۶۰۰ نفر، بیرجند: ۳۰۰ نفر، بجنورد: ۱۵۰ نفر)، ۲۴۰ دانشجو از دانشگاه مشهد، ۱۲۰ نفر از بیرجند و ۶۰ نفر از بجنورد انتخاب شدند. همچنین، انتخاب دانشجویان در هر دانشگاه به صورت نمونه‌گیری در دسترس و از طریق ارسال لینک پرسشنامه الکترونیکی طراحی شده در پلتفرم «پرس‌لاین» برای دانشجویان انجام شد. افراد به صورت داوطلبانه نسبت به تکمیل پرسشنامه اقدام نمودند. گردآوری داده‌ها، با پرسشنامه دو قسمتی انجام شد. بخش اول شامل اطلاعات جمعیت‌شناختی و زمینه‌ای (نظیر سن، جنسیت، دانشگاه و معدل ترم‌های قبل) بود. بخش دوم، پرسشنامه استاندارد خودکارآمدی پژوهشی صالحی و همکاران (۱۳۹۰) (۱۹) شامل ۵۵ گویه در ۷ خرده مقیاس بود. خرده مقیاس‌ها عبارتند از: خودکارآمدی

آماري و تحليلي (۱۳ سؤال)، مفهوم‌پردازی (۱۲ سؤال)، روش و اجرا (۱۱ سؤال)، پژوهش کیفی (۵ سؤال)، گزارش‌نویسی (۶ سؤال)، مهارت‌های پژوهشی (۵ سؤال) و اخلاق در پژوهش (۳ سؤال). پاسخ‌ها بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه‌ای (از «بسیار کم» تا «بسیار زیاد») نمره‌گذاری شد. مجموع نمرات بین ۵۵ (کمترین خودکارآمدی) تا ۲۷۵ (بیشترین خودکارآمدی) متغیر بود. روایی صوری و محتوایی این پرسشنامه تأیید و پایایی آن با محاسبه ضریب آلفای کرونباخ برابر با ۰/۹۷ گزارش شد که نشان‌دهنده پایایی مطلوب ابزار است. برای سنجش عملکرد تحصیلی، از معدل کل دانشجویان به عنوان شاخص خودگزارشی استفاده گردید. سپس داده‌ها وارد نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۶ شد و با آمار توصیفی (میانگین، انحراف معیار)، آزمون‌های استنباطی ANOVA و ضریب همبستگی پیرسون (با توجه به توزیع نرمال داده‌ها) تحلیل شد. سطح معناداری آماری کمتر از ۰/۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها

در این مطالعه، ۴۲۰ دانشجو از ۳ دانشگاه علوم پزشکی بجنورد، مشهد و بیرجند شرکت داشتند. ۲۳۱ نفر از شرکت‌کنندگان (۵۵٪) دختر بودند. توزیع ترم‌های تحصیلی نشان داد که بیشترین فراوانی مربوط به ترم هشتم با ۸۹ نفر (۲۱/۲٪) و کمترین آن متعلق به ترم نهم با ۵۹ نفر (۱۴/۱٪) بود. (جدول ۱)

جدول ۱: توزیع دانشجویان شرکت‌کننده بر اساس جنس و ترم تحصیلی

متغیر	تعداد	درصد
جنس	دختر	۲۳۱
	پسر	۱۸۹
ترم تحصیلی	۷	۷۱
	۸	۸۹
	۹	۵۹
	۱۰	۷۴
	۱۱	۵۸
	۱۲	۱۴

۱۶/۴	۶۹	۱۲
------	----	----

بر اساس نتایج مطالعه، میانگین سنی دانشجویان مورد بررسی $23/75 \pm 2/17$ سال و میانگین معدل آن‌ها $16/18 \pm 1/49$ بود (جدول ۲).

جدول ۲: میانگین سن و معدل در بین دانشجویان شرکت‌کننده

سن	معدل	متغیر شاخص
۲۳/۷۵	۱۶/۱۸	میانگین
۲/۱۷	۱/۴۹	انحراف معیار

میانگین کل نمره خودکارآمدی پژوهشی در دانشجویان مورد مطالعه $159/18 \pm 36/93$ بود. اگرچه، میانگین نمره در تمام حیطه‌ها در حد متوسط بود، اما بُعد «آماری و تحلیلی» با میانگین $36/31 \pm 9/92$ بالاترین و بُعد «اخلاق» با میانگین $9/36 \pm 2/47$ کمترین نمره را به خود اختصاص داد (جدول ۳).

جدول ۳: میانگین نمره خودکارآمدی پژوهشی و ابعاد آن در دانشجویان شرکت‌کننده

بعد شاخص	آماری و تحلیلی	مفهوم‌پرداز ی	روش و اجرا	کیفی	گزارش‌نویسی	اخلاق	مهارت	مجموع
تعداد سؤالات	۱۳	۱۲	۱۱	۵	۶	۳	۵	۵۵
تعداد	۴۰۵	۴۱۱	۴۱۵	۴۰۹	۴۰۸	۴۰۷	۴۱۶	۳۹۱
میانگین	۳۶/۳۱	۳۴/۸۲	۳۱/۵۴	۱۳/۶۵	۱۶/۷۵	۹/۳۶	۱۵/۸۰	۱۵۹/۱۸
انحراف معیار	۹/۹۲	۸/۴۰	۷/۹۵	۴/۳۹	۴/۸۰	۲/۴۷	۳/۷۳	۳۶/۹۳
حداقل	۱۳	۱۲	۱۱	۵	۶	۳	۵	۵۵
حداکثر	۶۵	۶۰	۵۵	۲۵	۳۰	۱۵	۲۵	۲۷۵

خودکارآمدی پژوهشی به‌طور معناداری تغییر نمی‌کند و میانگین نمرات در ترم‌های مختلف از نظر آماری یکسان است. این در حالی است که بین نمره خودکارآمدی پژوهشی و دانشگاه محل تحصیل تفاوت معنی‌داری مشاهده شد ($P < 0.003$). بررسی میانگین‌ها نشان می‌دهد که دانشجویان دانشگاه بجنورد با میانگین نمره $41/22 \pm 173/14$ بالاترین سطح خودکارآمدی و دانشجویان بیرجند با میانگین نمره $28/50 \pm 152/76$ کمترین میزان را داشتند. (جدول ۴)

اگرچه، بررسی میانگین‌ها نشان می‌دهد که دانشجویان ترم هفتم با میانگین $37/77 \pm 169/92$ بالاترین سطح خودکارآمدی و دانشجویان ترم هشتم با میانگین $33/35 \pm 154/45$ کمترین میزان را داشته‌اند؛ اما بین نمره خودکارآمدی پژوهشی و ترم تحصیلی تفاوت معنی‌داری وجود نداشت ($P = 0.083$). این یافته نشان می‌دهد که با گذشت زمان و افزایش ترم‌های تحصیلی، سطح

جدول ۴: رابطه بین نمره خودکارآمدی پژوهشی با ترم تحصیلی و دانشگاه

متغیر	تعداد	میانگین	انحراف معیار	p-value
ترم تحصیلی	۷	۱۶۹/۹۲	۳۷/۷۷	۰/۰۸۳
	۸	۱۵۴/۴۵	۳۳/۳۵	
	۹	۱۶۱/۰۳	۴۰/۴۰	
	۱۰	۱۵۶/۲۸	۳۲/۹۶	
	۱۱	۱۶۰/۶۷	۴۳/۳۹	
	۱۲	۱۵۳/۰۴	۳۲/۸۷	
دانشگاه	بیرجند	۱۵۲/۷۶	۲۸/۵۰	۰/۰۰۳
	بجنورد	۱۷۳/۱۴	۴۱/۲۲	
	مشهد	۱۵۸/۷۳	۳۸/۵۴	

می‌یابد. همچنین، رابطه بین خودکارآمدی پژوهشی و سن ضعیف و غیرمعنی‌دار بود ($r=0.050$, $P=0.332$)؛ که نشان‌دهنده عدم تأثیر سن بر سطح خودکارآمدی پژوهشی شرکت‌کنندگان است.

همان‌طور که در جدول ۵ مشاهده می‌شود، بین «خودکارآمدی پژوهشی» و «معدل» همبستگی خطی مثبت، متوسط و معناداری وجود داشت ($r=0.381$, $P<0.001$). این یافته نشان می‌دهد که با افزایش خودکارآمدی پژوهشی، معدل نیز به‌طور معناداری افزایش

جدول ۵: ضرایب همبستگی پیرسون بین متغیرهای خودکارآمدی پژوهشی، معدل و سن

متغیر	ضریب همبستگی پیرسون	معدل	سن
خودکارآمدی پژوهشی	(p-value)	۰/۳۸۱ (<0.001)	۰/۰۵۰ (۰/۳۳۲)

خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان را نشان داد که با نتایج مطالعه حاضر همسو می‌باشد (۱۸). داوری و گراوند نیز در مطالعه‌ای مشابه، ارتباط بین خودکارآمدی پژوهشی و عملکرد پژوهشی دانشجویان را در دانشکده دندانپزشکی یزد و دانشگاه علوم پزشکی مشهد بررسی کردند. نتایج هر دو مطالعه نشان داد که ارتباط مثبت و معناداری بین خودکارآمدی و عملکرد پژوهشی وجود دارد که با نتایج مطالعه حاضر همراستا است (۳، ۲۰). قدم‌پور و همکاران نیز به بررسی ارتباط بین خودکارآمدی پژوهشی با پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی مشهد پرداختند. در این مطالعه خودکارآمدی در مفهوم‌پردازی پژوهشی و مهارت جست‌وجو و ترجمه با پیشرفت تحصیلی رابطه معناداری داشته است (۲۱). قنبری و سلطان‌زاده نیز در مطالعه خود به ارتباط مثبت و معنادار بین خودکارآمدی

بحث

مطالعه حاضر با هدف بررسی ارتباط بین خودکارآمدی پژوهشی و عملکرد تحصیلی دانشجویان دندانپزشکی کلان منطقه خراسان در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بر روی ۴۲۰ دانشجو انجام شده است. ۲۳۱ نفر از شرکت‌کنندگان (۵۵٪) دختر و ۱۸۹ نفر (۴۵٪) پسر بودند. میانگین سنی شرکت‌کنندگان $23/75 \pm 2/17$ سال بود. یافته‌های این مطالعه نشان داد که ارتباط مثبت معناداری بین خودکارآمدی پژوهشی و عملکرد تحصیلی دانشجویان وجود دارد ($P<0.05$). طیوری و همکاران در مطالعه خود به بررسی ارتباط بین خودکارآمدی پژوهشی و عملکرد تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی تهران پرداختند. مطالعه آنان ارتباط مستقیم معنادار بین معدل و

پژوهش در کلان منطقه ۹ انجام شده است، تعمیم‌پذیری یافته‌ها به سایر جمعیت‌های مشابه نیازمند احتیاط است و این دو عامل می‌بایست در تفسیر نتایج مدنظر قرار گیرند.

نتیجه‌گیری

نتایج مطالعه حاضر، ارتباط معنادار و مثبت بین خودکارآمدی پژوهشی و عملکرد تحصیلی دانشجویان دندانپزشکی نشان داده است. بر این اساس، ارتقای خودکارآمدی پژوهشی می‌تواند به بهبود عملکرد تحصیلی آنان بینجامد. همچنین برگزاری دوره‌های پژوهشی، به‌عنوان راهبردی مؤثر در افزایش خودکارآمدی پژوهشی دانشجویان قابل توجه است.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از دانشجویانی که با تکمیل پرسش‌نامه، ما را در انجام این مطالعه یاری نمودند، تقدیر و تشکر می‌گردد.

تعارض منافع

هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

منابع مالی

این مقاله حاصل پایان‌نامه دانشجویی می‌باشد و بدون حمایت مالی انجام شده است.

پژوهشی و انگیزش پیشرفت تحصیلی اشاره کردند (۲۲). در مطالعه‌ای دیگر لوگو و تارابان نشان دادند که دانشجویانی که معدل تحصیلی و عملکرد تحصیلی بهتری داشتند، از تجارب پژوهشی بیشتری نیز بهره‌مند بودند؛ (۲۳) این نتایج با مطالعه حاضر همسو می‌باشد.

یافته‌های مطالعه حاضر با یافته‌های ویور، سلامی و شانک نیز مشابه می‌باشد. ویور در پژوهشی اثر خودکارآمدی بر انگیزش و پیشرفت تحصیلی را بررسی کرد و نشان داد وقتی دانشجویان از انگیزش و خودکارآمدی بالایی برخوردارند، عملکرد تحصیلی آن‌ها می‌تواند به حداکثر برسد (۲۴). مطالعه سلامی نیز رابطه مثبت و معناداری بین خودکارآمدی و عملکرد تحصیلی دانشجویان نشان داد (۲۵). در پژوهش شانک، سطح خودکارآمدی افراد، مهم‌ترین عامل برای پیشرفت یادگیری ریاضیات معرفی شد (۲۶).

نتایج مطالعه حاضر ارتباط معناداری بین ترم و خودکارآمدی پژوهشی نشان نداده است. رضائیان و همکاران نیز در مطالعه خود به بررسی ارتباط بین خودکارآمدی پژوهشی و ترم دانشجویان پرداختند و ارتباط معناداری بین خودکارآمدی پژوهشی و ترم گزارش نکردند؛ این یافته با نتایج مطالعه حاضر همراستا است (۲۷).

این مطالعه با محدودیت‌هایی همراه بود. ماهیت مقطعی مطالعه، بررسی دقیق رابطه علت و معلولی را با دشواری مواجه ساخت. همچنین با توجه به اینکه درصد بالایی از شرکت‌کنندگان را دانشجویان ترم ۸ تشکیل می‌دادند و

References

- [1]. Taghvaei Yazdi M. Relationship between Futurology with research experience and research self-efficacy of MA Students of Islamic Azad University of Sari. Journal of Management Future Research 2017;28(110):85-114.
- [2]. Buxton M, Hanney S, Morris S, Sundmacher L, Mestre-Ferrandiz J, Garau M, et al., editors. Medical Research: What's it worth? Estimating the economic benefits from medical research in the UK. London: UK Evaluation Forum (Academy of Medical Sciences, MRC, Wellcome Trust); 2008.
- [3]. Garavand H, Kareshki H, Ahanchian M. The relationship between self-efficacy in research and research performance a study on students of medical sciences university of Mashhad. Iranian Journal of Medical Education. 2014;14(1):41-51.
- [4]. Heidari E, Keshavarzi F, Marzoghi R. Investigating the Relationship between University Research Culture and Research Self-Efficacy of Graduate Students of Shiraz University: Intermediation of Ability to Academic Writing. Journal of Research in Educational Systems. 2019;13(47):7-21.

- [5]. Kazemi-Vardanjani A, Heidari-Soureshjani S, Drees F. Study of research self-efficacy components among postgraduate students in Shahrekord University of Medical Sciences. *Research in Medical Education*. 2017;9(2):65-57.
- [6]. Bard CC, Bieschke KJ, Herbert JT ,Eberz AB. Predicting research interest among rehabilitation counseling students and faculty. *Rehabilitation Counseling Bulletin*. 2000;44(1):48-55.
- [7]. Kareshki H, Bahmanabadi S. Evaluation of components and research self-efficacy's structural factor among graduate students. *Quarterly journal of Research and Planning in Higher Education*. 2013;19(2):91-114.
- [8]. Amador F, Martinho AP, Bacelar-Nicolau P, Caeiro S, Oliveira CP. Education for sustainable development in higher education: evaluating coherence between theory and praxis. *Assessment & Evaluation in Higher Education*. 2015;40(6):867-82.
- [9]. Tasviri Ghamsari F, Jahannema M. Survey on scientific production of researchers in engineering research center during 1990-2004. *Iranian LIS Journal*. 2007;10(2):107-24.
- [10]. Garavand H, Sabzian S. The relationship between perception of educational-research environment and research self-efficacy and academic achievement of students of Mashhad University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education*. 2015;14(11):933-42.
- [11]. Garavand H, Karshki H, Ahanchian M. Testing the Structural Relationships between Researching Self-Efficacy, the Social Factors and Researching-Educational Environment with Researching-Educational Performance Students of Higher Education. *Quarterly Journal of Research in School and Virtual Learning*. 2016;4(3):27-48.
- [12]. Karimzadeh M, Mohseni N. Female Academic Self-Efficacy and Academic Achievement. *Women's Studies Sociological and Psychological*. 2006;4(2):29.
- [13]. Pajares F. Current directions in self-efficacy research. *Advances in motivation and achievement*. 1997;10(149):1-49.
- [14]. Farshad F, Kheirkhah M, Virtanen J, Hessari H. Role of the educational atmosphere on self-efficacy among dental students. *Strides in Development of Medical Education*. 2023;20(1):137-44.
- [15]. Chen H, Teng T, Chen H, Liu X, Liu Z, Li X, et al. Motivation, self-efficacy, perception, curiosity, and barriers toward medical research among undergraduates in China. *Biochemistry Molecular Biology Education*. 2023;51(1):18-28.
- [16]. Uma E, Lee CH, Shapiari SNHBM, Nor ANBM, Soe HHK, Varghese E. Academic procrastination and self-efficacy among a group of dental undergraduate students in Malaysia. *Journal of education health promotion*. 2020;9(1):326.
- [17]. Stone C, Dogbey G, Klenzak S, Van Fossen K, Tan B, Brannan G. Contemporary global perspectives of medical students on research during undergraduate medical education: a systematic literature review. *Medical education online*. 2018;23(1):1537430.
- [18]. Tiyyuri A, Saberi B, Miri M, Shahrestanaki E, Bayat B, Salehiniya H. Research self-efficacy and its relationship with academic performance in postgraduate students of Tehran University of Medical Sciences in 2016. *Journal of Education and Health Promotion*. 2018;7(1):11.
- [19]. Salehi M, kareshki h, Ahanchian MR, karimi Mouneghi H. Validation of Research Self-Efficacy Scale for Postgraduate Students of Ferdowsi University and Mashhad University of Medical Sciences. *IJME*. 2012;12(6):396.
- [20]. Davari A, Kazemi AD, Aghili H, Mozafari F. The Evaluation of Relationship between Self-efficacy in Research and Research Performance of Dental Student, of Yazd Dental College in 2014. *The Journal of Medical Education and Development*. 2015;10(2):129-37.
- [21]. ghadampour E, Garavand H, Sabzian S. The Relationship between Perception of Educational-Research Environment and Research Self-efficacy and Academic Achievement of Students of Mashhad University of Medical Sciences. *Iranian Journal of Medical Education*. 2015;14(11):933-42.
- [22]. Ghanbari S, Soltanzadeh V. The mediating role of emotional intelligence in the relationship between self-efficacy of research and academic achievement motivation. *Educational Measurement and Evaluation Studies*. 2016;6(14):41-67.
- [23]. Taraban R, Logue E. Academic factors that affect undergraduate research experiences. *Journal of educational psychology*. 2012;104(2):499.
- [24]. Sawtelle V, Brewere E, Kramer LH. Sequential logistic regression: A method to reveal subtlety in self-efficacy. 2013.

- [25]. Salami SO. Psychopathology and academic performance among Nigerian high school adolescents: The moderator effects of study behaviour, self-efficacy and motivation. Journal of Social Sciences. 2008;16(2):155-62.
- [26]. Schunk DH. Self-efficacy and academic motivation. Educational psychologist. 26(3-4):207-31.
- [27]. Rezaeian M, Zare-Bidaki M, Bakhtar M, Hadimoghadam M. A Survey of Research Self-Efficacy in Internship Medical Students of Rafsanjan University of Medical Sciences in 2013. Rums_Journal. 2015;14(2):111.

